

17. B Ö L Ü M

Çocukta Cinsel Şiddetin Tanılanmasında Adli Psikiyatrik Muayenenin Önemi - Olgu Sunumu

Fatmagül ASLAN¹

Cem KOPARAN²

Işıl PAKIŞ³

Giriş

Gerek çocuklara gerekse yetişkinlere yönelik olsun tüm cinsel şiddet olayları sadece kurbanları etkilemekle kalmayıp olayın gerçekleştiği toplumu da derinden etkilemektedir. Tarihsel sürece baktığımızda bu toplumsal etkilenme ve tetiklediği dinamikler nedeni ile dünyada bu konuda iyileştirme çabalarının yoğunlaştığı ve yaygınlaştığı bir dönem yaşanmaktadır diyebiliriz. Özellikle çocuklara yönelik cinsel şiddet Dünya Sağlık Örgütü, UNICEF⁴ ve bu konu ile ilgilenen diğer sivil toplum kuruluşlarınca yakından takip edilmekte; önleme, tedavi ve rehabilitasyona yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

İnsanlık tarihi kadar eski olan ancak son yıllarda bildirimlerin artması ve gelişmişlik seviyesi ile paralel olarak ciddi bir sorun olduğu anlaşılan çocuk istismarı ve ihmaline karşı mücadelede ülkemizde uzmanlar ve bireyler de pek çok katkı vermektedirler. Çocuklara yönelik fi-

zikel ve/veya cinsel istismar şüphesi durumunda sağlık profesyonellerinin ve bilen herkesin ihbar etmesi hem yasalarca zorunludur⁵ hem de geldiğimiz bilimsel ve toplumsal düzeyde bir gerekliliktir.

Ülkemizde çocukta fiziksel istismar şüphesi durumunda hekimler adli rapor düzenleyerek adli bildirimde bulunurlar. Kişiler ve kurumlar şüphe durumunda ihbarda bulunurlar ve çocuk savcılık talimatı ile kolluk birimlerince en yakın sağlık merkezine adli-tıbbi muayeneye götürülür (1).

Cinsel istismar şüphesi durumunda ise çocuk zaman kaybetmeden o ilde bulunan Çocuk İzlem Merkezine (ÇİM)⁶ ya da Üniversite Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezlerine yönlendirilmelidir. Çocukla yapılan adli görüşme⁷ ve fiziksel muayenesinden sonra çocuk savcılarınca iddia dosyası (soruşturma aşaması) oluşturularak kovuşturma aşamasına taşınmaktadır.

¹ Uzm. Dr., SBÜ Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, drfatmagulaslan@yahoo.com

² Uzm. Dr., SBÜ Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, koparancem@gmail.com

³ Prof. Dr., Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Tıp Fakültesi, isilpakis@yahoo.com

⁴ UNICEF: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

⁵ 5237 sayılı TCK (Türk Ceza Kanunu) m. 278, 279, 280.

⁶ T.C. Başbakanlığı 2012/20 Sayılı Genelge: Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM).

⁷ Adalet Bakanlığınının 19.11.2018 tarih, 170 sayılı Genelgesi ve Adli Görüşme Odaları Yönetmeliği

Kaynaklar

1. Aslan, F. (2019). Çocuk İstismarı ve İhmali Olgularında Tıbbi Yaklaşım. Naile Esra Saka (Ed.) *Adli Tıp ve Adli Bilimlerde Klinik Uygulamalara Bakış* içinde (1. Baskı, s. 215-231). Ankara: Akademisyen Kitabevi
2. Dubowitz, H and Lane, WG (2019). Abused and Neglected Children. In Robert M. Kliegman, Joseph W. ST Geme (Eds.) *Nelson Textbook of Pediatrics* (21nd ed., pp. 98-111). Canada: Copyright © 2020 Elsevier Inc.
3. Slingsby, B (2019). Child Abuse and Neglect. In Fred F. Ferri (Ed.) *Ferri's Clinical Advisor 2019* (309-311). The United States: Copyright © 2020 Elsevier Inc.
4. Herschkowitz I. Socioemotional factors in child sexual abuse investigations. *Child Maltreat* 2009; 14:172-81.
5. Dokgöz H, Bilgin NG, Kar H ve ark. Çocuk cinsel istismar olgularına yaklaşımda çocuk psikiyatrisi değerlendirmesinin önemi. *Adli psikiyatri dergisi/T journalof Forensic psychiatry*. 2008;5 (1):37-41.
6. WHO (1999) *Report of the Consultation on Child Abuse Prevention*, (22.03.2021 tarihinde <https://apps.who.int/iris/handle/10665/65900> adresinden ulaşılmıştır.)
7. Işık H, Dokgöz H. (2020). Çocukta Cinsel İstismar ve Adli Tıp Yaklaşımı. Gürol Cantürk (Ed.) *Çocuk İstismarı ve İhmali*. (s. 12-8.) Ankara: Türkiye Klinikleri
8. Herrmann B, Banaschak S, Csorba R ve ark. Physical Examination in Child sexual Abuse. *Deutsches Ärzteblatt International | Dtsch Arztebl Int*. 2014;111:p.692-70.3
9. Vural, A. (2020). Çocuk istismarı ve ihmali yasal mevzuat. Gürol Cantürk (Ed.) *Çocuk İstismarı ve İhmali*. (s. 102-6.) Ankara: Türkiye Klinikleri
10. Fırat S. (2019). Adli görüşme. Halis Dokgöz (Ed.) *Adli Tıp&Adli Bilimler*.(s. 417-32.) Ankara: Akademisyen Kitabevi.
11. Öztürk E, Derin G. Psikotravmatoloji. *Aydın İnsan ve Toplum Dergisi* 2020; 6(2):181-214.
12. Aslan, F, Erkol ZZ (2021). Türkiye’de Çocuk İzlem-merkezleri ve Üniversite Çocuk Koruma Uygulama ve Araştırma Merkezleri. Gürol Cantürk (Ed.) *Çocuk İstismarı ve İhmali*. (s. 85-92.) Ankara: Türkiye Klinikleri